

RIKSREVISIONEN Registrator	
Inkom	2017 -07- 06
Dnr	L.R.1-2016-1698
	VS

Granskning av upphandling

Riksrevisionen

Februari 2017

Mottagare: Margareta Åberg

Kopia till: Lena Moritz

Sammanfattande
bedömning av
granskat område:

Förbättringsmöjligheter

En eller flera väsentliga iakttagelser i den interna styrningen och kontrollen noterade i den här rapporten är dock acceptabla i sig själva.

Sammanfattning

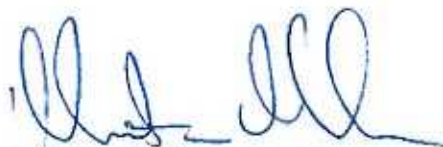
I enlighet med beslutad revisionsplan för Riksrevisionen har Transcendent Group utfört en granskning av upphandlingar. Syfte med granskningen var att utvärdera regelffterlevnad avseende upphandling. Granskningen har omfattat uppföljning av avtalsefterlevnad, avtalstrohet samt uppföljning av efterlevnad av interna och externa regelverk.

Den samlade bedömningen av det granskade området är att det är har förbättringsmöjligheter. Bedömningen grundar sig främst på att det idag saknas en strukturerad och regelbunden uppföljning av inköp och upphandlingar. Granskningen har främst genomförts genom stickprovsgranskning. I genomförda stickprov noteras inga systematiska brister, dock noteras avvikelser som motiverar att systematiska uppföljningar genomförs för att säkerställa bland annat efterlevnad av interna och externa krav. I stickproven noteras bland annat två otillåtna direktupphandlingar, där tröskelvärdet för direktupphandling överstigits.

Internrevisionen mest väsentliga rekommendation innefattar att:

- att skapa och implementera en rutin för kontinuerlig uppföljning av inköps- och upphandlingsområdet.

2017-06-30

Martin Malm
Kvalitetssäkrare, CIA, CISA CISSP

Sandra Eriksson
Utförare, CISA

Innehåll

Granskning av upphandling	1
Sammanfattning	2
Innehåll	3
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och omfattning	4
Avgränsning	5
Metod	5
Identifierade iakttagelser och förbättringsområden	6
Avsaknad av systematisk uppföljning	7
Tydliggörande av intern regel avseende dokumentering av hanteringen av rangordnande leverantörer	9
Bilaga 1: Metod	11
Planering	11
Informationsinsamling/utvärdering	11
Rapportering	12
Bilaga 2: Resultat av granskningen	13
Avtalstrohet	13
Avtalsefterlevnad	13
Upphandlingar	14
Hantering av direktupphandlingar enligt krav	15
Otillåten direktupphandling	15
Direktupphandlingar under 50.000 kr	18

Inledning

Bakgrund

Alla inköp inom Riksrevisionen ska ske i enlighet med Lag (2016:1145) om offentlig upphandling och Förordning (1998:796) om statlig inköpssamordning.

Från den 1 januari 2017 gäller ny lag för offentlig upphandling. Tidigare författning SFS 2007:1091 ersätts av SFS 2016:1145. Granskningen sker mot SFS 2007:1091 då den omfattar upphandlingar genomförda under 2016, även om SFS 2016:1145 är gällande nu och framöver.

Syfte och omfattning

Granskningens syfte har varit att utvärdera regelefterlevnad avseende upphandling. Granskningen har omfattat uppföljning av avtalsefterlevnad, avtalsstrohet och uppföljning av efterlevnad av gällande regelverk. Granskningen har omfattat följande frågeställningar/områden:

- Sker inköp och upphandlingar enligt träffade ramavtal och är rutinerna samt hantering av ramavtal dokumenterade och uppföljda?
- Sker inköp och upphandlingar i enlighet med gällande regelverk?

Följande nyckelriskområden identifierades för granskningen:

- risk för överprövning, upphandlingsskadeavgifter och förtroendeskada om Riksrevisionens inköp inte görs i enlighet med Lag (2007:1091) om offentlig upphandling,
- risk att avrop inte görs från befintliga egna ramavtal eller statliga ramavtal,
- risk att inköp görs av icke avtalsbundna leverantörer vilket kan leda till fördyringar och/eller kvalitetsbrister,
- risk för oegentligheter och otillbörlig påverkan i samband med inköp, och
- risk för bristande samordning leder till att direktupphandlingar totalt sett går över tröskelvärdet.

Granskningen har utgått från följande kriterier:

- Lag (2007:1091) om offentlig upphandling,
- Förordning (1998:796) om statlig inköpssamordning, och
- interna styrdokument.

Lagens bestämmelser ska tillämpas och de interna styrdokument som finns för hanteringen av upphandlingar ska ligga till grund för inköp av varor och tjänster.

Avgränsning

Granskningen har inte omfattat samtliga kostnader i verksamheten, ett urval väljs ut för att verifiera regelsterlevnad i inköps- och upphandlingsprocesser.

Metod

Granskningen har utförts i enlighet med fastställd uppdragsbeskrivning. För information om metod och vilka personer som intervjuats inom ramen för granskningen; se bilaga 1.

Resultatet av genomförda stickprovgranskningar presenteras mer ingående i bilaga 2.

Identifierade iakttagelser och förbättringsområden

Baserat på resultatet av genomförd granskning har interrevisionen identifierat iakttagelser där vi ser att Riksrevisionen har förbättringsmöjligheter.

Risiklassificering

Respektive noterad iakttagelse har risiklassificerats enligt följande skala:

Mycket hög	Hög	Medel	Låg
------------	-----	-------	-----

Risiklassificering för Identifierade förbättringsområden

I följande tabell presenteras riskerna kopplade till identifierade iakttagelser:

#	Iakttagelse	Risk	Risknivå
1.	Det genomförs inte systematiska uppföljningar av genomförda inköp och upphandlingar	Risk att inköp vid Riksrevisionen sker i strid mot såväl externa som interna regelverk, vilket kan leda till såväl förtroendskada, upphandlingsskadeavgifter samt ej allförmässiga inköp.	Medel
2.	tydliggörande av intern regel avseende dokumentering av hanteringen av rangordnade leverantörer	Risk för förtroendskada, överprövning och upphandlingsskadeavgifter om Riksrevisionens inköp inte görs i enlighet med bestämmelserna i förordning (1998:796) om statlig inköpsordning samt lag (2016:1145) om offentlig upphandling.	Medel
		Risk att brister i efterlevnad av interna rutiner försvårar en effektiv uppföljning och ger en missvisande bild över Riksrevisionens efterlevnad av ramavtalsvillkor.	Låg

Identifierade iakttagelser och interrevisionens rekommendationer för att hantera dessa beskrivs mer ingående nedan.

Avsaknad av systematisk uppföljning

Inkötsförfarande

Det genomförs inte systematiska uppföljningar av genomförda inköp och upphandlingar. I internrevisionens granskning av upphandlingsprocessen som genomfördes 2012 uppmärksammandes att det finns brister i processen för hur uppföljning av inköp skulle ske. Regelbundna uppföljningar genomfördes inte och ansvaret för uppföljning låg då på organisationen. Det rekommenderades att uppföljningsprocessen utvecklas med avseende på avtalstrohet och inköp samt att ansvaret bör ligga på upphandlingsenheten. Vid uppföljning av inköpsförfarandena under 2014 konstateras att ansvaret för uppföljning då ligger på upphandlingsenheten och internrevisionen rekommenderar att upphandlingsfunktionen bör formalisera den löpande uppföljningen och genomföra en sådan på ett likartat sätt med jämna tidsintervall.

Internrevisionen noterar i denna granskning att det saknas systematiska och formaliserade uppföljningar som genomförs med jämna tidsintervall. Om uppföljningar genomförs så är det av reaktiv karaktär och på förekommen anledning. Dessa bör genomföras på ett mer strukturerat och formaliserat sätt. Systematiska uppföljningar bör genomföras med en regelbundenhet i syfte att:

- analysera om centrala upphandlingar bör genomföras inom fler områden, exempelvis uppföljning av om samma typ av inköp genomförs från flera håll i organisationen,
- få kontroll och en överblick över genomförda direktupphandlingar,
- analysera och säkerställa lagenlighet och affärsmässighet genom att följa upp efterlevnad av interna rutiner samt Lag (2016:1145) om offentlig upphandling och Förordning (1998:796) om statlig inköpsamordning,
- analysera och identifiera eventuella mönster som kan tyda på risk för oegentligheter vid inköp och upphandlingar,
- följa upp avtalstrohet mot ramavtal, och
- följa upp avtalsetfterlevnad.

I de stickprov som genomförts i granskningen har följande noterats:

- två direktupphandlingar där risk finns att dessa kan anses som en uppdelad direktupphandling för att understiga tröskelvärdet,
- två direktupphandlingar där tröskelvärdet överstigits,
- direktupphandling som registrerats som upphandling under 50.000 kr enligt de interna rutinerna men där fakturering kraftigt överstiger detta värde,
- vid upphandling saknas i flera fall blankett för ansökan om beslutad upphandling, vilket innebär att det saknas skriftligt beslut om upphandlingen enligt interna rutiner,
- vid avrop på ramavtal saknas i flera fall notering och bekräftelse från rangordnade leverantörer, och
- konferensanläggning som upphandlats utanför statligt ramavtal.

Dessa avvikelser visar på att det finns ett behov av uppföljning inom inköps- och upphandlingsområdet för att säkerställa och förbättra regelefterlevnad. Två otillåtna direktupphandlingar har identifierats i granskningen. Det bör säkerställas att uppföljning sker av direktupphandlingar med större belopp, då det finns risk att dessa uppdrag ökar i omfattning vilket leder till att myndigheten bryter mot Lag (2016:1145) om offentlig upphandling. Verksamheten kan även kringgå Rättsenheten och genomföra upphandlingar utan dess involvering. Detta har skett och visar på behov av att följa upp leverantörsreskontran för att fånga upp sådana fall.

Risk

Medel	Risk att inköp vid Riksrevisionen sker i strid mot såväl externa som interna regelverk, vilket kan leda till såväl förtroendeskada, upphandlingskadeavgifter samt ej affärsmässiga inköp.
--------------	---

Rekommendation

I rekommenderar Riksrevisionen att skapa och implementera en rutin för kontinuerlig uppföljning av efterlevnaden av såväl externa regelverk som interna rutiner i inköps- och upphandlingsprocessen. Uppföljningen bör bland annat uppmärksamma:

- områden där giltiga upphandlade avtal saknas,
- eventuella otillåtna direktupphandlingar,
- områden där samma typ av vara eller tjänst köps in från olika håll i organisationen,
- avtalstrohet av såväl Riksrevisionens egna avtal som statliga ramavtal,
- avtalsefterlevnad,
- efterlevnad av interna styrdokument, exempelvis interna rutiner för direktupphandling.

Ledningens åtgärder

Riksrevisionen planerar åtgärder i form av utbildning, kommunikation samt implementera ett spendanalysverktyg som gör det möjligt att ha uppföljning på alla direktupphandlingar, avtalsefterlevnad och avtalstrohet.

Tydliggörande av intern regel avseende dokumentering av hanteringen av rangordnade leverantörer

Iakttagelse

I stickprov avseende avtalsefterlevnad vid avrop på befintliga ramavtal noteras att det i flera fall saknas underlag kring bekräftelse från rangordnade leverantörer. Detta ger uppfattningen att myndigheten inte efterlever avtalsvillkoren. Internrevisionen har noterat endast ett fall där bekräftelser från efterfrågade rangordnade leverantörer bifogats underlaget till avropet. I två fall har verksamheten kunnat återkomma med underlag som visat att rangordningen följts och de tidigare rangordnade leverantörerna har efterfrågats. I dialog med verksamheten framgår det att man inte haft kännedom om att sådant underlag bör framgå i akten för avropet.

Riksrevisionens interna regel anger:

Vid rangordning ska alltid den som är rangordnad som nummer 1 tillfrågas. Det är endast om den som ligger som nummer 1 inte kan åta sig uppdraget som man har möjlighet att gå vidare till nummer 2 i rangordningen. Begär alltid en skriftlig bekräftelse från leverantören om man kan åta sig uppdraget eller inte (se vidare reglerna för rangordning i respektive ramavtal.

Det är oklart om texten i den interna regeln avser att en skriftlig bekräftelse från rangordnade leverantörer ska bifogas underlaget för det genomförda avropet i diariet. Detta kan med fördel tydliggöras för att möjliggöra en effektiv uppföljning och säkerställa avtalsefterlevnad.

Risk

Medel	Risk för förtroendeskada, överprövning och upphandlingsskadeavgifter om Riksrevisionens inköp inte görs i enlighet med bestämmelserna i förordning (1998:796) om statlig inköpsamordning samt lag (2016:1145) om offentlig upphandling.
Låg	Risk att brister i efterlevnad av interna rutiner försvårar en effektiv uppföljning och ger en missvisande bild över Riksrevisionens efterlevnad av ramavtalsvillkor.

Rekommendation

I/i rekommenderar att

- den interna regeln tydliggörs avseende dokumentering om hur verksamheten vid avropet hanterat och beaktat ramavtalsvillor avseende rangordnade leverantörer, och
- att Rättsenheten följer upp hur verksamheten efterlever avtalsvillkor avseende rangordning och hur detta dokumenteras.

Ledningens åtgärder

Tydliggöra Riksrevisionens interna regler genom bl.a. utbildningsinsatser.

Kontrollera efterlevnaden om hur verksamheten följer avtalsvilkoren genom stickprover.

Upprätta rutiner för hur avtalsförvaltning ska utföras.

Bilaga 1: Metod

Granskningen har genomförts huvudsakligen genom stickprovgranskning. Med utgångspunkt i leverantörsreskontra och register från diariet avseende genomförda upphandlingar har stickprov genomförts för att säkerställa att såväl interna riktlinjer som externa regelverk har efterlevts vid inköp och upphandling.

Som underlag för stickprov av upphandlingar har en registeranalys genomförts av leverantörsreskontran. Utifrån registeranalys och register i diariet har urval för stickprovgranskning genomförts. Det har även varit möjligt att genomföra kompletterande riktade stickprov inom områden där det under granskningens gång framkommit att en möjlig ökad risk föreligger.

Kompletterande intervjuer genomförs i syfte att följa upp rutiner för inköp och upphandling samt iakttagelser vid stickprovgranskning.

Planering

Upprättande av uppdragsbeskrivning inkluderande granskningsmål, risker, leverans och tidplan. Uppdragsbeskrivningen har godkänts av Martin Malm innan arbetet påbörjats.

Informationsinsamling/utvärdering

- Inledande intervju med upphandlingsansvarig i syfte att få en övergripande bild av inköp- och upphandlingsprocessen.
- Inläsning av material gällande inköps- och upphandlingsprocessen.
- Stickprovgranskning för att bland annat verifiera:
 - Efterlevnad av avtal och avtalstrohet
 - Efterlevnad av externa och interna regelverk för inköp och upphandling
- Intervju med upphandlingsansvarig i syfte att följa upp rutiner för inköp och upphandling samt iakttagelser vid stickprovgranskning.
- Kontakt med verksamheten för verifiering av hantering av genomförda avrop och upphandlingar som ingått i stickprovgranskning.
- Sammanställning och analys av genomförda stickprov och intervju.

Följande personer har intervjuats inom ramen för granskningen:

- Peter Kokk, upphandlingsansvarig.

Följande personer har besvarat frågor via mail inom ramen för granskningen:

- Jitka Sabizi, ekonomihandläggare
- Birgitta Björkman, Registrator, Rättsenheten
- Christine Berg, Registrator, Rättsenheten
- Charlotte Lavefjord, HR-specialist, HR-enheten
- Katarina Ivarsson, Assistent, Årlig revision
- Jörgen Lindström, Enhetschef, F3
- Susanne Eriksson, Assistent, Kommunikation
- Elisabeth Björk, Biträdande enhetschef, Jönköping
- Margaretha Edman Bojeus, Revisor, Årlig revision
- Eva Almgren, Assistent, Kommunikation.

Rapportering

- Upprättande av preliminär rapport med iakttagelser och förslag på förbättrings-åtgärder.
- Verifiering av iakttagelser och förbättringsförslag med nyckelpersoner.
- Presentation av slutrapport och en sammanfattande bedömning till uppdragsgivare.

Bilaga 2: Resultat av granskningen

Nedan beskrivs de stickprovsgranskningar som genomförts och resultaten från dessa.

Avtalstrohet

Stickproven avseende avtalstrohet syftar till att granska huruvida inköp sker från träffade ramavtal. Totalt har 4 st ramavtalsområden granskats:

- IT-konsulter – *statliga ramavtal*
- Juridiska tjänster – *Riksrevisionens eget ramavtal*
- Kontorsmaterial – *statligt ramavtal*
- Språkvårdskonsulter – *Riksrevisionens eget ramavtal*

Utifrån valda ramavtalsområden har leverantörsreskontran granskats och de konton som härrör till ramavtalsområdet. Respektive leverantör har kontrollerats utifrån om denna är leverantör enligt statligt eller Riksrevisionens egna ramavtal.

I genomförda stickprov noterar internrevisionen inga brister i avtalstrohet. Noterade leverantörer är leverantör eller underleverantörer på ramavtal. I vissa fall har inköp noterats på granskade konton som berör andra tjänster/varor än befintligt ramavtal täcker, varför detta inte är att notera som brist i avtalstrohet.

Avtalsefterlevnad

Riksrevisionen har ett antal egna ramavtal och avropar även på statliga ramavtal. Stickproven syftar till att granska huruvida avrop sker enligt ramavtalets villkor samt om dessa dokumenteras enligt interna och externa krav. Utifrån den kompletterande riskanalysen identifierades, tillsammans med upphandlingsansvarig, att avrop avseende konferensanläggningar är ett område som bör ingå i granskningen. Verksamheten genomför själva avropen vilket innebär att Rättsheten inte har samma kontroll över att detta sker i enlighet med avtalet. Detta rör främst hantering av rangordning.

Utifrån befintliga ramavtal valdes ett antal av Riksrevisionens egna avtal ut för stickprov. I tillägg till detta granskades det statliga ramavtalet för konferens och kursgårdar. Totalt genomfördes 20 stickprov.

Stickprov har genomförts på följande ramavtal:

- Konsulttjänster för strategisk kommunikation – *kombinerat avropsförfarande, rangordning och förnyad konkurrensutsättning*
- Språkvårdskonsulter - *rangordning*
- Konsulttjänster inom revision och utbildning - *rangordning*
- Konferens och kursgårdar - *rangordning*

Interrevisionen noterar ett fall där verksamheten frångått det statliga ramavtalet och upphandlat en konferensanläggning som ej är leverantör på statliga ramavtal avseende konferens och kursgårdar. I övrigt gäller generellt för stickproven att det i huvudsak saknas underlag avseende bekräftelse från tidigare rangordnade leverantörer. Av 20 stickprov saknas underlag i 9 fall. I 6 fall av 20 har leverantör som är rangordnad som nummer 1 avropats. Övriga 4 fall avser ett ärende där icke avtalsbunden leverantör upphandlats, 2 fall med förnyad konkurrensutsättning och 1 fall där underlag avseende bekräftelse från tidigare rangordnad leverantör finns bifogat.

Upphandlingar

Stickproven syftar till att granska om Riksrevisionens upphandlingar sker i enlighet med externa regelverk. Detta stickprov inkluderar inte direktupphandlingar. Detta har granskats genom att ta del av dokumentation i tio upphandlingsakter. Utifrån avtalen som är presenterade i Riksrevisionens avtalskatalog valdes 10 avtal ut slumpmässigt.

Följande upphandlingar har granskats:

- Brandskydd - säkerhetsteknik
- Bastjänst rekrytering – licensavtal, program och support
- Leverans av Ekologisk frukt – leverans av ekologisk frukt till Stockholm
- Enkätverktyg – licensenkätverktyg
- Service Datorhall – service, städ och jour av datorhall
- Konsulttjänster inom revision och utbildning – genomföra årlig revision och utbildning
- Bevakningstjänster – bevakning och receptionstjänster
- Konsulttjänster för strategisk kommunikation – tillhandahålla kvalificerade konsulttjänster inom strategisk kommunikation
- Juridiska tjänster inom position 2 Affärsrätt – tillhandahålla juridiska tjänster
- Språkvårdskonsulter – skrivråd och se till att granskningsrapporterna från Riksrevisionen tillämpar ett korrekt språk

Inga systematiska brister noterades. Det huvudsakliga intrycket är att upphandlingarna genomförs korrekt och dokumenterats på ett strukturerat och fullständigt sätt. I 5 fall av 10 saknas dock den interna blanketten "Anmälan om beslutad upphandling överstigande 534 890 kr" vilket innebär att det saknas skriftligt beslut om upphandlingen enligt interna rutiner. En förklaring till detta kan vara, för vissa av dessa upphandlingar, att de är drivna från Rättsenheten. Samtliga upphandlingar har en noterad avtalsansvarig. I övrigt noteras följande:

- 1 fall där avropssvar saknas för en av leverantörerna, och
- 1 fall där tilldelningsbeslut saknas.

Hantering av direktupphandlingar enligt krav

Stickproven syftar till att granska om direktupphandlingar genomförs i enlighet med interna och externa krav. Detta har granskats genom att ta del av dokumentation i 10 upphandlingsakter avseende direktupphandling.

Urval genomförs utifrån leverantörsreskontran per 2016. Leverantörsreskontran sorteras och summeras på total fakturering per leverantör. Utifrån detta filtreras för de leverantörer som har fakturerat ett belopp mellan 50 000 – 534 000 kr. Detta gav ett urval på 134 leverantörer. Utifrån detta valdes 10 leverantörer ut slumpmässigt.

Följande direktupphandlingar har granskats:

- Föreläsare/utbildare för Kurs i Ekonometri II, fem heldagar
- Framtagande av underlagsrapport avseende asylinvandrarers framtida inkomster och pensioner – SESIM-modellen
- Kristödetjänst – Stöd med specialistkompetens inför och vid kriser
- Lönesättande samtal – praktisk träning för chefer
- Delstudie i granskningen av Trafikverkets underhåll av vägar
- Ledarskapscoach till avdelningschef Effektivitetsrevisionen
- Konsult för framtagande av process- och informationskartläggningar
- Föreläsare Mats Nyfjäll för utbildning i statistiska urvalsmetoder, 2 endagsutbildningar
- Konsult för uppdatering av två utredningsrapporter som publicerats 2009
- Juridisk expertis inom främst områdena personuppgiftsbehandling och IT-rätt för en juridisk utredning.

Inga systematiska brister noterades. Det huvudsakliga intrycket är att upphandlingarna genomförs korrekt och dokumenterats på ett strukturerat och fullständigt sätt. Följande noterades:

- avtalet saknades i två av tio akter.

Otillåten direktupphandling

Syftet med stickprovet är att granska om Riksrevisionen genomfört otillåtna direktupphandlingar.

Urval genomförs utifrån leverantörsreskontran per 2016. Leverantörsreskontran sorteras och summeras på total fakturering per leverantör. Utifrån detta filtreras för de leverantörer som har fakturerat ett belopp mellan 534 000 – 7 000 000 kr. Den nedre gränsen är enligt tröskelvärdet för direktupphandling. Den övre gränsen är satt för att få ett hanterligt urval. Detta gav ett urval på 37 leverantörer. Utifrån detta valdes 10 leverantörer ut slumpmässigt.

Följande leverantörer granskades:

- Mercuri Urval AB
- Pro Reo AB
- Morgan Kai Limites
- K2 Search AB
- Ramböll Management AB
- DNV GL Sweden AB
- Swedish Development Advisers SDA
- Klöver Ett AB

Iakttagelser gällande stickproven för otillåten direktupphandling presenteras nedan.

Ramböll Management AB

ÖVERSTIGANDE AV DIREKTUPPHANDLINGSGRÄNS SAMT UPPDELNING AV UPPHANDLING

I granskningen har tre upphandlingar avseende Ramböll Management AB noterats. Dessa tre upphandlingar avser:

- HR-konsult med fokus på strategiska HR-frågor
- Begäran om förlängning av avtal tom. 2016-12-31
- HR-konsult med uppdrag att stödja HR-teamet i VP-uppdrag samt coacha chefer.

Verksamheten anmäler en direktupphandling 2016-04-22 avseende en HR-konsult med fokus på strategiska HR-frågor. Uppdraget beskrivs bestå i att stötta tillförordnad HR-chef och övriga HR-enheten med främst VP-uppdragen för 2016. I blanketten anges att en leverantör ska efterfrågas och önskad konsult är noterad, med hänvisning till att de krav som ställs och goda rekommendationer gör att en leverantör kommer att tillfrågas som anses matcha det som efterfrågas. Uppskattat totalvärde för upphandlingen är 200.000 kr. Avtal signerats 2016-05-23 gällande "Strategiskt HR-stöd" och gäller från undertecknande till och med 30 september. Avtalet kan efter skriftlig överenskommelse förlängas ytterligare högst 3 månader, varefter det upphör att gälla utan föregående uppsägning. Beslut om förlängning av avtalet enligt 3 månader sker 2016-06-28.

Verksamheten anmäler en direktupphandling 2016-11-07 avseende HR-konsult med uppdrag att stödja HR-teamet i VP-uppdrag samt coacha chefer. Uppdraget beskrivs bestå i att stödja till förordnad HR-chef och övriga i HR-teamet främst med att slutföra uppdrag i VP för 2016, men också i att coacha chefer i organisationen och exempelvis hålla workshops. I blanketten anges att en leverantör ska efterfrågas och önskad konsult är noterad, med hänvisning till att de krav som ställs och goda rekommendationer gör att en leverantör kommer att tillfrågas som anses matcha det som efterfrågas. Uppskattat totalvärde för upphandlingen är 200.000 kr. En tjänsteanteckning noteras i ärendet 2016-

12-06 där det noteras att ytterligare behov av HR-tjänster har uppkommit till följd av utökade uppdrag i verksamhetsplaneringen, samt i ordinarie verksamhet vid tillträdande av ny HR-chef under januari 2017. Behovet av stöd från HR-konsulten (nämnd vid namn) utökas därför till april 2017. Avtal signeras 2016-12-14 gällande "Strategiskt HR-stöd" och gäller från 1 januari 2017 till och med 30 april 2017.

Upphandlingsansvarige har bedömt att de två olika direktupphandlingarna rör två olika uppdrag och har därför godkänt dessa. Internrevisionens uppfattning är dock att uppdraget för de två direktupphandlingarna är väldigt likartade, varför det finns en risk att detta anses som en uppdelning av upphandling för att understiga tröskelvärden. Båda uppdragen rör strategiska HR-frågor avseende verksamhetsplanering och de två avtalen som är signerade anges gälla "Strategiskt HR-stöd".

Total fakturering för uppdrag gällande HR-konsult från Ramböll under 2016 uppgår till 528 750,50 kr ex. moms. I tillägg till detta finns en faktura registrerad under januari 2017 som avser december 2016. Fakturan uppgår till 84.000 kr ex. moms och det anges att det avser "Teamutveckling och coaching". Teamutveckling och coaching rör den andra direktupphandlingen där avtal signeras 2016-12-14. Detta uppdrags avtalstid avser dock inte december, varför detta får tillräknas det uppdrag som varit gällande under 2016. Detta ger en total fakturering på 612 750,50 kr vilket är överstiger tröskelvärden för direktupphandling.

Pro Reo AB

ÖVERSTIGANDE AV DIREKTUPPHANDLINGSGRÄNS

I granskningen har en upphandling avseende Pro Reo AB noterats. Denna upphandling avser:

- Extern utredning

Verksamheten anmäler en direktupphandling 2016-08-12. Uppdraget beskrivs bestå i att utreda om det funnits några formella fel och brister i hanteringen och ledningen av det förändringsarbete som genomförts vid Riksrevisionen det senaste året. Bedömt kontraktsvärde är 2000 kr/timme och max 250 timmar. Detta ger ett bedömt kontraktsvärde på 500.000 kr. Avtal skrivs 2016-08-12 och det framgår att max antal timmar för uppdraget är 250 timmar. Efter 150 timmars nedlagt arbete ska leverantören inkomma med en redogörelse om nuläget och vad som återstår för att slutföra uppdraget.

Total fakturering för uppdraget gällande denna externa utredning uppgår till 718.000 kr ex. moms, vilket överstiger tröskelvärden för direktupphandling. Sammanlagd tid för uppdraget 468 timmar. I bifogat material till fakturan anges:

Enligt avtalet utgår ersättning med 2000 kr/timme. Max antal timmar angavs till 250. Vid den stipulerade avstämningen efter 150 timmar konstaterades att den gränsen skulle komma att överskridas, beroende på händelser som inträffat under resans gång samt på att företrädare för riksdagens konstitutionsutskott offentliggjort och på andra sätt framfört önskemål om att utredningen skulle breddas. Uppdraget har därför blivit mer omfattande än vad som förutsågs i avtalet. För de timmar som överstiger 250 begärs ersättning med 1000 kr/timme (samtantaget alltså 250 tim à 2000 kr plus 218 timmar à 1000 kr.

Direktupphandlingar under 50.000 kr

Direktupphandlingar under 50.000 kr behöver inte godkännas av Rättsenheten. Därför har även en analys av direktupphandlingar under 50.000 kr genomförts i granskningen. Den interna blanketten "Beslut om direktupphandling högst 50.000 kr" ska användas där beslutande chef signerar direktupphandlingen.

I direktet finns 139 st ärenden som avser direktupphandling under 2016. Av dessa avser 49,60 % (69 st) direktupphandlingar under 50.000 kr.

Analysen har utgått från de 69 ärenden avseende direktupphandlingar under 50.000 kr. Inga systematiska brister har identifierats. Följande noteras:

- Direktupphandling där kontraktsvärde för tjänsten uppskattades till 43.200 kr. Total fakturering för tjänsten uppgår till 114.310 kr.

